

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 195

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2499) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2499 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Genel Gerekçesi4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi6

• Dışişleri Komisyonu Raporu7

• Teklif Metni10

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin10

• Anlaşma Metni11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 591063 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop
Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2499)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının ana amacı; beraberinde yalnızca sermaye değil, aynı zamanda teknoloji, yönetim becerisi, uluslararası pazarlara giriş imkânını da getiren doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını taraf ülkeler arasında teşvik etmek ve ilgili ülkenin hukuki düzeni içinde bu yatırımların korunmasını sağlamaktır.

Ülkemiz müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelere açılması, aynı zamanda yabancı yatırım ve ileri teknolojinin ülkemize gelmesi yolu ile ekonomimizin küreselleşen dünya ekonomisi içinde etkin bir şekilde yer alması, genel ekonomik politikamızın ana hedefleri arasındadır. Bu çerçevede, ülkemizde yapılan doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının korunması ve daha fazla yabancı sermaye girişinin özendirilebilmesi için, yatırım ve ticaret ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu ilişkilerin gelişmesine yönelik potansiyele sahip olduğu düşünülen ülkelerle, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının imzalanmasına 1962 yılında başlanmıştır. Ülkemizin sermaye ihraç eder hale gelmesi ile bu süreç hızlandırılmıştır.

Bu itibarla 19 Temmuz 2016 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın temel esasları aşağıda özetlenmiştir:

1. Anlaşmaya taraf ülke sınırları içinde gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımların ve yatırımlarla ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik işbirliği için uygun şartları oluşturmak.

2. Türkiye ve Gürcistan'da yabancı yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek.

3. Her iki ülkede, taraf ülke yatırımcıları ile ev sahibi devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmek.

Daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören bu Anlaşma ile iki ülke arasındaki sermaye akışında artış gerçekleşmesi beklenmektedir. Anlaşma, yatırımcılara ekonomik ve yasal güvence verirken, taraf ülkelere yeni herhangi bir yük getirmemektedir.

19 Temmuz 2016 tarihinde imzalanan söz konusu Anlaşma yürürlüğe girdiğinde, iki ülke arasında 30 Temmuz 1992 tarihinde imzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması yürürlükten kalkacaktır.

19 Temmuz 2016 tarihinde imzalanan Anlaşma, 30 Temmuz 1992 tarihli Anlaşmadan temel olarak aşağıdaki noktalarda farklılıklar içermektedir:

1. Anlaşma Türkçe, Gürcüce ve İngilizce dillerinde tüm metinler eşit derecede geçerli olacak şekilde ve yorumlamada farklılık olması halinde İngilizce metin esas alınmak üzere imzalanmıştır.

2. 19 Temmuz 2016 tarihli Anlaşmaya, yatırımcılara uygulanan “en çok gözetilen ulus” ve “milli muamele” ilkelerinde gayrimenkul edinimine ilişkin olarak bu ilkelerin uygulanmasını zorunlu kılmayan şerh hükmü eklenmiştir.

3. Âkit Tarafların çevre, insan, hayvan ve bitki sağlığının yanı sıra canlı veya cansız tükenbilir doğal kaynakların korunmasını sağlamak üzere ayrımcı olmayan düzenlemeler yapmasına ve hukuki tedbirler almasına imkân tanıyan hükümlere Anlaşmada yer verilmiştir.

4. Anlaşmanın uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin hükümlerinde, uluslararası tahkim mekanizmasına başvurulmasına ilişkin istisnalar getirilmiştir. Söz konusu istisnalar uyarınca, yalnızca yabancı sermaye ile ilgili yürürlükteki mevzuat çerçevesinde izin verilmiş ve fiilen yatırım faaliyeti başlamış olan yatırımlardan kaynaklanan uyuşmazlıklar uluslararası tahkime sunulabilecektir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-212130

26 Aralık 2019

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

19 Temmuz 2016 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”yı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

27/02/2020

Esas No: 2/2499

Karar No: 143

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 26/12/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”, 31/12/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 06/01/2020 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilen 2/2499 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 19/2/2020 tarihli 20’nci toplantısında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; taraf ülke sınırları içinde gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımların ve yatırımlarla ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik iş birliği için uygun şartların oluşturulmasını, Türkiye ve Gürcistan’da yabancı yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirilmesini, her iki ülkede, taraf ülke yatırımcıları ile ev sahibi devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarının tespit edilmesini ve daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Stratejik ortağımız ve yakın komşumuz Gürcistan’la her alanda yoğun olan ilişkilerimizin geliştirilmesine büyük önem atfedildiği,

2002 yılında yaklaşık 240 milyon dolar olan ticaret hacmimizin 2019 yılında 1 milyar 600 milyon dolara ulaştığı, yine 2019’da ihracatımızın bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 8 oranında artarak 1,4 milyar dolar seviyesinde gerçekleştiği,

Türkiye’nin, Gürcistan’ın toplam ticaret hacminde yüzde 15’lik bir pay ile bu ülkenin birinci ticaret ortağı olduğu, yine ülkemizin 314 milyon dolarlık sermaye büyüklüğüyle Gürcistan’da en büyük 3’üncü yabancı yatırımcı durumunda olduğu, özellikle müteahhitlik firmalarımızın bu ülkede üstlendiği inşaat ve altyapı projelerinin önem taşıdığı,

Serbest Ticaret Anlaşması’nın imzalandığı 2007 yılından bugüne kadar Gürcistan’ın en büyük ticari ortağı konumumuzun da muhafaza edildiği,

Sınır kapılarımızdaki modernizasyon işlemlerinin ilişkilerimize ayrıca ivme kazandırdığı, 2018 yılına kıyasla 2019 yılında çıkış işlemlerinde yüzde 11, giriş işlemlerinde ise yüzde 14 oranında artış tespit edildiği,

Gürcistan'la karşılıklı yatırımlarımızın yanı sıra, Gürcistan ve Azerbaycan'la ortak gerçekleştirdiğimiz Bakü-Tiflis-Kars demiryolu, Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı ve TANAP'ın bölgemiz için önemli stratejik projeler olduğu,

Turizm alanında da ilişkilerimizin oldukça iyi seviyede bulunduğu, 2018 yılında ülkemizi ziyaret eden Gürcülerin sayısının 2,1 milyon; 2019 yılı istatistiklerine göre, Gürcistan'ı ziyaret eden vatandaşlarımızın sayısının ise yaklaşık 1 milyon olduğu,

Dışişleri Bakanlığımızın 23 Aralık 2019 tarihli Tiflis ziyareti kapsamında Gürcistan Maarif Okulu'nun açılışını yaptığı,

Gürcistan ile ülkemiz arasında yatırımların teşviki ve korunmasına dair ilk anlaşmanın 30 Temmuz 1992 tarihinde imzalandığı ve üç yıl sonra yürürlüğe girdiği, görüşülen Anlaşma ile mevcut anlaşmanın günümüz şartlarına göre güncellendiği, esasen bu Anlaşma'nın yatırımcılarımızın bu ülkedeki faaliyetlerini kolaylaştırmak amacıyla talebimiz üzerine hayata geçirildiği,

Anlaşmayla, esas olarak, sermayeyle birlikte teknoloji, yönetim becerisi ve yeni pazar imkânlarını da beraberinde getiren doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının hedeflendiği,

1992 anlaşmasından farklı olarak bu Anlaşma'da gayrimenkul alımında "en çok gözetilen ulus" ve "millî muamele" ilkelerinin uygulanmasını zorunlu kılmaya yönelik şerh hükmünün eklendiği,

Anlaşma ile tarafların çevre, insan, hayvan ve bitki sağlığının yanı sıra, canlı ve cansız tükenebilir doğal kaynakların korunmasını sağlamak üzere düzenlemeler yapmasına imkân tanındığı,

Daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören bu Anlaşma'nın, yatırımcılara ekonomik ve yasal güvence verirken taraf ülkelere de herhangi bir yük getirmediği,

Anlaşma'nın on yıllık bir dönem boyunca yürürlükte kalacağı ve taraflardan aksine bir niyet belirtilmedikçe ikişer yıllık sürelerle yenileneceği,

Anlaşma'nın Gürcistan tarafındaki onay sürecinin tamamlandığı,
ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya ve Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Teklif ile ilgili özel sözcük seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
İstanbul	Antalya	İzmir
Üye	Üye	Üye
<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Ahmet Haluk Koç</i>	<i>Aydın Adnan Sezgin</i>
Ankara	Ankara	Aydın

(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Ali Şahin</i>
Balıkesir	Bursa	Gaziantep
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Güzelmansur</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Yunus Emre</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Zafer Sırakaya</i>	<i>Serpil Kemalbay Pekgözegü</i>	<i>Niyazi Güneş</i>
İstanbul	İzmir	Karabük
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)
	Üye	
	<i>İsmail Özdemir</i>	
	Kayseri	

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE GÜRCİSTAN HÜKÜMETİ ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE
KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 19 Temmuz 2016 tarihinde Ankara'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE GÜRCİSTAN HÜKÜMETİ ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE
KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
GÜRCİSTAN HÜKÜMETİ
ARASINDA
YATIRIMLARIN
KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMA

Bundan sonra "Akit Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti,

Özellikle bir Akit Tarafın yatırımcılarının diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımlarına ilişkin olarak, Akit Taraflar arasındaki ekonomik işbirliğini artırmayı arzu ederek;

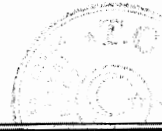
Bu gibi yatırımlara tanınacak muameleye ilişkin bir anlaşmanın bir Akit Taraftan diğer Akit Tarafa sermaye ve teknoloji akımını teşvik edeceğini ve Akit Tarafların ekonomik kalkınmasına katkı sağlayacağını kabul ederek;

Yatırımlara adil ve hakkaniyete uygun muamele edilmesini; yatırımlar için istikrarlı bir ortamın idame ettirilmesi ile ekonomik kaynakların etkin kullanımının en üst düzeye çıkarılması ve yaşam standartlarının geliştirilmesi için arzu edilir olduğuna ilişkin mutabık kalarak; ve

Bu amaçlara sağlık, güvenlik ve çevreye ilişkin genel uygulama önlemleri yanında uluslararası kabul gören işçi haklarını zayıflatmadan ulaşılabileceğine ikna olarak;

Yatırımların karşılıklı teşviki ve korunmasına ilişkin bir anlaşmanın yapılmasına karar vermiş olarak;

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1
Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amacı bakımından:

1. "Yatırım" terimi; uzun süreli ekonomik ilişkiler kurmak amacıyla bir Akit Tarafın ülkesinde bu Akit Tarafın mevzuatına uygun olarak diğer Akit Tarafın yatırımcıları tarafından edinilen her türlü malvarlığını ifade eder ve özellikle aşağıdakileri içerir:

- (a) taşınır ve taşınmaz malların yanı sıra ipotek, rehin, kefalet gibi diğer haklar ve malvarlığı ülkesinde bulunan Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine uygun olarak tanımlanan diğer benzer haklar;
- (b) yeniden yatırılan gelirler, para alacakları veya bir yatırımla ilgili mali değeri olan diğer haklar;
- (c) hisseler, hisse senetleri ya da şirketlere iştirakin diğer her türlü şekli;
- (d) patentler, sınai tasarımlar, teknik süreçler yanında ticari markalar, ticari itibar ve know-how gibi bir yatırımla ilgili fikri ve sınai mülkiyet hakları;
- (e) doğal kaynaklara ilişkin imtiyazlar da dahil olmak üzere, kanun veya sözleşme ile verilmiş iş imtiyazları.

İşbu Anlaşmanın amaçları bakımından yatırım olarak nitelendirilmek için; bir malvarlığı, sermaye veya diğer kaynakların taahhüdü, düzenli gelir veya kar beklentisi, risk üstlenilmesi ve belirli bir süreye sahip olma gibi yatırım niteliklerini haiz olmasıdır.

Bir yatırıma ilişkin verilmiş olan tahkim kararları veya herhangi bir karar veya hüküm işbu Anlaşma'nın amaçları bakımından yatırım olarak değerlendirilmez.

2. Bir Akit Tarafın "yatırımcısı" terimi:

Diğer Akit Tarafın ülkesinde bir yatırım yapmış olan;

- (a) mevzuatına göre, o Akit Tarafın vatandaşı olan bir gerçek kişiyi;
- (b) kayıtlı işyerleri ile birlikte esaslı iş faaliyetleri bir Akit Tarafın ülkesinde bulunan ve o Akit Tarafın yürürlükteki mevzuatı çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş şirketleri, kuruluşları, firmaları veya iş ortaklıklarını içeren kar amacı güden bir tüzel kişiyi;

ifade eder.

3. "Gelirler" terimi, bir yatırımdan elde edilen meblağları ifade eder ve bunlarla sınırlı olmamakla beraber özellikle, kar, faiz, sermaye kazançları, royaltiler, ücretler ve temettüleri içerir.

4. "Ülke" terimi:

(a) Türkiye Cumhuriyeti açısından; kara ülkesini, iç sularını, karasularını ve bunların üzerindeki hava sahasını, aynı zamanda, canlı veya cansız doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amacıyla Türkiye'nin uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde egemenlik hakları veya yargı yetkisine sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder.

(b) Gürcistan açısından; Gürcistan mevzuatına göre tanımlanmış kara, toprak altı ve bunların üzerindeki hava sahası, iç suları ve karasularını, deniz yatağı ve toprakaltı ile bunların üzerinde Gürcistan'ın egemenliğini kullandığı hava sahasını içeren alanı ve Gürcistan'ın uluslararası hukuka uygun olarak egemenlik hakkı ve/veya yargı yetkisini kullanabileceği karasularına bitişik alanı, münhasır ekonomik bölge ve kıta sahanlığını ifade eder.

MADDE 2

Uygulama Kapsamı

İşbu Anlaşma, bir Akit Tarafın ülkesinde bu Akit Tarafın kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak diğer Akit Taraf yatırımcısı tarafından işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce veya sonra yapılmış olan yatırımlara uygulanır. Bununla birlikte; işbu Anlaşma, Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce ortaya çıkan uyuşmazlıklara uygulanmaz.

MADDE 3

Yatırımların Teşviki, Kabulü ve Korunması

1. Her bir Akit Taraf, Akit Taraflar arasında yatırım fırsatlarına dair bilgi teatisi yolu dahil olmak üzere, kendi ülkesinde diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımlarını teşvik eder ve bu gibi yatırımları kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak kabul eder.

2. Her bir Akit Taraf, kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak, lisans anlaşmalarının ve teknik, ticari veya idari desteğe yönelik sözleşmelerin uygulanmasına dair izinler dahil olmak üzere, bir yatırımla bağlantılı gerekli izinlerin verilmesi ile danışmanlar ve uzmanların faaliyetleri için gerekli olan izinlerin verilmesini kolaylaştırır.

3. Her bir Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımları, diğer Akit Tarafın ülkesinde her zaman adil ve hakkaniyete uygun muamele ile tam koruma ve güvenlik de dâhil olmak üzere, uluslararası hukukun asgari muamele standartlarına uygun bir muameleye tabi tutulur. Akit Taraflardan hiçbirisi, makul olmayan veya ayrımcı tedbirlerle yatırımların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, işletilmesine, faydalanılmasına, genişletilmesine, satışına, tasfiyesine veya elden çıkarılmasına hiçbir şekilde engel olmaz.

MADDE 4
Yatırımlara Uygulanacak Muamele

1. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın yatırımcılarının kurulmuş olan yatırımlarının yönetilmesi, sürdürülmesi, kullanımı, işletilmesi, faydalanılması, genişletilmesi, satışı, tasfiyesi veya elden çıkarılmasına ilişkin olarak, kendi yatırımcılarının yatırımları ya da herhangi bir üçüncü ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uyguladığı muameleden hangisi en elverişli ise, bundan daha az elverişli olmayan bir muamelede bulunur.

2. Akit Taraflar, kendi ulusal mevzuatları çerçevesinde, bir yatırımın yapılması ve sürdürülmesiyle ilgili olarak bir Akit Tarafın ülkesine girmek isteyen diğer Akit Taraf vatandaşlarının girişini ve geçici ikametini kolaylaştırır.

3. (a) İşbu Maddenin hükümleri, bir Akit Tarafın tamamen ya da kısmen vergilendirmeye ilişkin herhangi bir uluslararası anlaşma veya düzenleme ile tanınmış olduğu bir muamelelerin, tercihin veya ayrıcalığın sağladığı faydayı, diğer Akit Tarafın yatırımcılarına da sağlamakla yükümlü olduğu şeklinde yorumlanamaz.

(b) İşbu Anlaşmanın ayrımcılık yapmama, Ulusal Muamele ve En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi hükümleri, Akit Taraflardan herhangi birinin, bir gümrük birliği, ekonomik birlik veya parasal birliğe, bir ortak pazara veya serbest ticaret bölgesine üyeliğinden veya bunlarla ortaklığından kaynaklanan ve bu Akit Tarafın kendi vatandaşlarına ya da şirketlerine veya bu gibi bir birliğin, ortak pazarın ya da serbest ticaret bölgesinin üye devletlerinin vatandaşlarına veya şirketlerine veya herhangi bir üçüncü ülke vatandaşlarına veya şirketlerine tanınmış olduğu mevcut veya gelecekteki avantajlara uygulanmaz.

(c) 1. fıkrada belirtilen En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi, işbu Anlaşma'nın tarafı olmayan bir ülkenin yatırımcıları ve bunların yatırımlarına, işbu Anlaşmada veya bir Akit Taraf ile işbu Anlaşma'nın tarafı olmayan bir ülke arasında akdedilmiş olan diğer uluslararası anlaşmalarda sağlanan yatırım uyumsuzluklarının çözümüne ilişkin hükümler yoluyla tanınan muameleyi içermez.

(d) Kesinliğin sağlanması açısından; 1. fıkrada belirtilen muamele, ilgili Akit Tarafça akdedilmiş olan diğer uluslararası anlaşmalarda sağlanan, ev sahibi Akit Tarafın akdi yükümlülüklerine ilişkin herhangi bir taahhüdü kapsamaz.

(e) İşbu Anlaşmanın 3. ve 4. Maddelerinin hükümleri, ev sahibi Akit Tarafı, toprak, gayrimenkul ve bunlar üzerindeki aynı hakların edinimi bakımından kendi yatırımcılarının yatırımlarına uyguladığı muamelelerin aynısını diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına uygulamakla yükümlü kılmaz.

MADDE 5
Genel İstisnalar ve Düzenleme Hakkı

1. İşbu Anlaşmanın hiçbir hükmü, bir Akit Tarafın:

(a) insan, hayvan veya bitki hayatı veya sağlığının veya  vrenin korunması için düzenlenen ve uygulanan;

(b) canlı veya cansız tükenebilir doğal kaynakların korunmasıyla ilgili

ayırıcı olmayan herhangi bir hukuki önlemi almasına, sürdürmesine ya da uygulamasına engel olacak Şekilde yorumlanamaz.

2. İşbu Anlaşmanın hiçbir hükmü:

(a) bir Akit Tarafın, açıklanmasını temel güvenlik çıkarlarına aykırı g rd ğu herhangi bir bilgiyi açıklamasını veya böyle bir bilgiye eriŐime izin vermesini gerektirecek Şekilde;

(b) hiçbir Akit Tarafın,

(i) silah, cephane ve savaş gereçleri ticareti ile bir askeri ya da diğer bir güvenlik kuruluŐuna doğrudan veya dolaylı olarak diğer mal, teçhizat, hizmet ve teknoloji sağlama amacıyla yapılan ticaret ve iŐlemlere ilişkin,

(ii) savaş zamanında veya uluslararası iliŐkilerle ilgili diğer acil durumlarda,

veya

(iii) nükleer silahların veya diğer patlayıcı nükleer cihazların yayılmasının  nlenmesine ilişkin ulusal politikaların veya uluslararası anlaşmaların uygulanmasıyla ilgili olarak

kendi temel güvenlik çıkarlarının korunması için gerekli g rd ğu tedbirleri almasına engel olacak Şekilde;

veya

(c) herhangi bir Akit Tarafı, uluslararası barıŐ ve güvenliğin sürdürülmesi için Birleşmiş Milletler Őartından kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla harekete geçmekten alıkoyacak Şekilde

yorumlanamaz.

3. İşbu önlemler; ayrımcı, keyfi veya gerekçesiz olarak uygulanmaması koşuluyla veya diğer bir Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarının örtülü olarak kısıtlanmasına neden olmayacak şekilde alınır, sürdürülür veya uygulanır.

MADDE 6

Kamulaştırma ve Tazminat

1. Yatırımlar, kamu yarar gözetilerek, ayrımcı olmayacak biçimde; anında, yeterli ve etkin tazminat ödenerek uygun hukuki usule göre yapılanlar hariç olmak üzere kamulaştırılmaz, devletleştirilemez veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan tedbirlere (bundan sonra kamulaştırma olarak anılacaktır) maruz bırakılamaz.
2. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapıldığı veya kamulaştırma işleminin kamuoyuna duyurulduğu tarihten önceki piyasa değerine eşit olur. Tazminat gecikme olmaksızın ödenir ve 8. Maddede belirtildiği gibi serbestçe transfer edilebilir.
3. Tazminat serbestçe çevrilebilen bir para birimi ile ödenir ve ödenmesinde gecikme olması durumunda uygun bir oranda faiz içerir.

MADDE 7

Kayıpların Tazmini

1. Yatırımları diğer Akit Tarafın ülkesinde savaş, isyan, iç karışıklık veya diğer benzeri olaylar nedeniyle zarar gören her bir Akit Tarafın yatırımcıları, diğer Akit Tarafın bu gibi kayıplar bakımından aldığı tazmin edici tedbirlere ilişkin olarak, kendi yatırımcılarına veya herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına uyguladığı muameleden daha az elverişli olmamak üzere, hangisi en elverişli ise, o muameleye tabi tutulur.
2. Bu Maddenin 1. fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, anılan fıkrada belirtilen durumlardan herhangi birinde, bir Akit Taraf yatırımcılarının diğer Akit Tarafın ülkesinde:
 - (a) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya makamlarınca mallarına el konulması; veya
 - (b) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya makamlarınca mallarının çatışma halinde değilken ya da durum zorunlu kılmadığı halde tahrip edilmesi

sonucu ortaya çıkacak zararları karşılanır ya da tazminat ödenir; her iki telafi türü de yeterli, etkin olur ve makul bir sürede ödenir. Hasıl olan ödemeler başka bir para birimine serbestçe çevrilebilecektir.

MADDE 8
Ülkesine İade ve Transfer

1. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın yatırımcısı tarafından yapılmış bir yatırıma ilişkin bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasını iyi niyetle garanti eder. Bu gibi transferler:

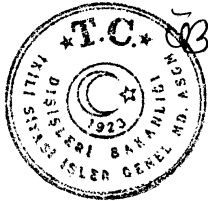
- (a) ana sermaye ve yatırımı sürdürmek veya artırmak amaçlı ek meblağlar;
- (b) gelirler;
- (c) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen meblağlar;
- (d) 6. ve 7. Maddeler kapsamındaki tazminatlar;
- (e) yatırımlarla ilgili kredilerden kaynaklanan geri ödemeler ve faiz ödemeleri;
- (f) bir Akit Tarafın ülkesinde bir yatırımla ilgili, gerekli çalışma izinlerini almış olan diğer Akit Tarafın vatandaşlarının aldığı maaşlar, ücretler ve diğer ödemeler; ve
- (g) bir yatırım uyumsuzluğundan doğan ödemeleri

içerir.

2. Yatırımcı ve ev sahibi Akit Tarafça aksi kararlaştırılmadıkça, transferler; yatırım yapılmış olduğu serbestçe çevrilebilir para birimi veya herhangi bir serbestçe çevrilebilir para birimiyle, transferin yapıldığı tarihte geçerli olan piyasa döviz kuru üzerinden yapılır.

3. Ödemeler ve sermaye hareketlerinin ödemeler dengesi üzerinde ciddi zorluklara sebep olduğu veya sebep olma riskini taşıdığı istisnai durumlarda, her bir Akit Taraf ayrımcılık yapmamak ve iyi niyeti esas almak kaydıyla geçici olarak transferleri kısıtlayabilir.

4. İşbu Maddenin 1. ve 2. fıkralarına bakılmaksızın, bir Akit Taraf, vergilere ilişkin yasal önlemlerin icrası, alacaklı haklarının korunması, adli ya da idari yargılama kararlarına veya hükümlerine ya da diğer yasa ve düzenlemelere uyulmasının sağlanmasına ilişkin hakkaniyete uygun, ayrımcı olmayan ve iyi niyet çerçevesinde transferlerin yapılmasını erteleyebilir ve/veya önleyebilir.

MADDE 9
Halefiyet

1. Akit Taraflardan biri yatırımcılarının yatırımlarını ticari olmayan risklere karşı korumak amacıyla kendi mevzuatı ile oluşturulan bir kamu sigortası veya garanti planına sahipse ve bu Akit Tarafın bir yatırımcısı bu sigortayı edinmiş veya plana katılmışsa, sigortalayanın yatırımcı ile sigortalayan arasındaki sigorta sözleşmesinin şartlarından kaynaklanan her türlü halefiyeti diğer Akit Tarafça tanıır.
2. Sigortalayan halefiyetten dolayı yatırımcının haklarını kullanmaya ve taleplerini öne sürmeye yetkilidir ve yatırım ile ilgili yükümlülükleri üstlenir. Halef olunan haklar veya talepler yatırımcının asıl hak veya taleplerini aşamaz.
3. Bir Akit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyuşmazlıklar işbu Anlaşmanın 10. Maddesinin hükümlerine göre çözümlenir.

MADDE 10
Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcıları Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. İşbu Madde, bir Akit Taraf ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasındaki, ev sahibi Akit Tarafın işbu Anlaşmadaki bir yükümlülüğünün, yatırımcıyı veya yatırımını kayıp veya zarara uğrattığı iddia olunan ihlaline ilişkin işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihten sonra ortaya çıkmış olan uyuşmazlıklara uygulanır.
2. Bir Akit Taraf ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasında bu yatırımcının yatırımı ile ilgili olarak çıkan uyuşmazlıklar, yatırımcı tarafından yatırımın yapıldığı Akit Tarafa ayrıntılı bilgi içerecek şekilde yazılı olarak bildirilir. Mümkün olduğu ölçüde, yatırımcı ve ilgili Akit Taraf bu uyuşmazlıkları danışmalar ve müzakereler yoluyla iyi niyetle çözmeye gayret ederler.
3. Bu uyuşmazlıkların, 2. fıkrada belirtilen yazılı bildirim tarihinden itibaren altı (6) ay içerisinde bu şekilde çözümlenememesi halinde, uyuşmazlıklar yatırımcının seçebileceği üzere:

(a) ülkesinde yatırım yapılmış olan Akit Tarafın yetkili mahkemesine;

veya

(b) İşbu Madde'nin 6. fıkrasında belirtilen şartlara bağlı olarak;

(i) "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi" ile kurulmuş Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'e (ICSID), veya

(ii) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun (UNCITRAL) Tahkim Usulü Kurallarının 2010'da revize edilmiş haline göre bu maksatla kurulacak bir ad hoc tahkim mahkemesine,

sunulabilir.

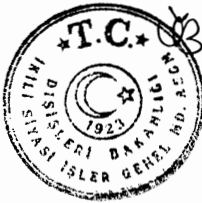
4. Yatırımcının uyuşmazlığı işbu Maddenin 3. fıkrasında belirtilen uyuşmazlık çözüm yollarından birine sunduğu andan itibaren, bu yollardan birinin seçimi nihaidir. Bu seçim, uyuşmazlığın taraflarınca aynı veya özdeş iddia konusuna ilişkin uyuşmazlıklar açısından diğer iki uyuşmazlık çözüm yolundan feragat olarak uygulanır.

5. Yatırımcının iddia olunan ihlali ve iddia olunan kayıp veya zarara uğradığını öğrendiği veya öğrenmiş olması gerektiği tarihten itibaren beş (5) sene geçmiş olması halinde hiçbir uyuşmazlık işbu Madde'nin 3. fıkrasında belirtilen tahkim çözümüne sunulamaz.

6. Sadece ev sahibi Akit Tarafın yabancı sermaye ile ilgili kanun ve düzenlemelerine uygun olarak yapılmış ve fiilen başlamış olan yatırım faaliyetlerinden doğrudan kaynaklanan uyuşmazlıklar, Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'in (ICSID) veya işbu Maddenin 3. Fıkrası kapsamında Akit Tarafların üzerinde uzlaştıkları diğer herhangi bir uluslararası uyuşmazlık çözüm mekanizmasının yetkisine tabi olur.

7. Tahkim mahkemesi kararlarını, işbu Anlaşmanın hükümlerine, uyuşmazlığın tarafı olan ve ülkesinde yatırım yapıldığı Akit Tarafın kanunlarına ve düzenlemelerine (kanunlar ihtilafına ilişkin kurallar da dâhil olmak üzere) ve her iki Akit Tarafça kabul edilen ilgili uluslararası hukuk ilkelerine uygun olarak alır.

8. Tahkim kararları uyuşmazlığın tüm tarafları için nihai ve bağlayıcıdır. Her bir Akit Taraf verilen kararları kendi ulusal kanunları çerçevesinde yerine getirir.

MADDE 11
Faydaların Reddi

1. Bir Akit Taraf işbu Anlaşma'dan kaynaklanan faydaların, diğer Akit Tarafın bir tüzel kişisi olan bir yatırımcısına ve bu gibi bir yatırımcının yatırımlarına uygulanmasını, söz konusu tüzel kişinin kanunları çerçevesinde kurulmuş olduğu Akit Tarafın ülkesinde önemli faaliyetlerinin olmaması ve işbu Anlaşmanın tarafı olmayan bir ülkenin yatırımcısının veya Anlaşmanın faydalarının uygulanmasını reddeden Akit Tarafın yatırımcılarının bu şirkete sahip olması ya da idare etmesi halinde reddedebilir.

2. Faydaların tanınmasını reddeden Akit Taraf, faydaların reddinden önce mümkün olduğu ölçüde diğer Akit Tarafı haberdar eder.

MADDE 12
Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Akit Taraflar işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulanmasıyla ilgili aralarında çıkan herhangi bir uyuşmazlığa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde hızlı ve hakkaniyete uygun bir çözüm arayacaklardır. Bu bakımdan, Akit Taraflar bu gibi çözümlere varmak için doğrudan ve anlamlı müzakerelerde bulunmayı kabul ederler. Akit Taraflar uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı (6) ay içerisinde yukarıda belirtilen yöntemler ile kendi aralarında bir anlaşmaya varamazlarsa, uyuşmazlık, Akit Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine, üç üyeli bir tahkim mahkemesine sunulabilir.

2. Talebin alınmasından itibaren iki (2) ay içerisinde, her bir Akit Taraf bir hakem tayin eder. Tayin edilen bu iki hakem üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü hakemi Başkan olarak seçer. Akit Taraflardan herhangi birinin belirtilen süre içinde hakemi atayamaması halinde, diğer Akit Taraf Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'ndan atamayı yazmasını talep edebilir.

3. 2. fıkra kapsamında atanmış olan hakemlerin atanmalarından itibaren iki (2) ay içerisinde Başkan seçiminde anlaşmaya varamamaları durumunda, Başkan, Akit Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından atanır.

4. İşbu Madde'nin 2. ve 3. fıkralarında belirtilen durumlarda, Uluslararası Adalet Divanı Başkanı söz konusu görevi yerine getirmekten ahkonursa ya da Başkan Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Başkan Vekili tarafından yapılacaktır ve Başkan Vekili de bu görevi yerine getirmekten ahkonursa ya da Başkan Vekili Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Akit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılır.

5. Başkanın seçilme tarihten itibaren, işbu Anlaşmanın diğer hükümlerine uygun olacak şekilde usul kurallarına yönelik anlaşmaya varmak üzere Tahkim Mahkemesinin üç (3) ay süresi bulunur. Böyle bir anlaşmaya varılamaması halinde, Tahkim Mahkemesi, genel kabul gören uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak, usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep eder.

6. Aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz (8) ay içerisinde tüm beyanlar yapılır, tüm duruşmalar tamamlanır ve Tahkim Mahkemesi, hangisi daha sonra gerçekleşirse, son beyanların sunulduğu veya duruşmaların bittiği tarihten sonra iki (2) ay içinde karara varır. Tahkim Mahkemesi, nihai ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alır. Tahkim Mahkemesi, kararlarını İşbu Anlaşmayı temel alarak ve uluslararası hukuka uygun olarak alır.

7. Başkanın, diğer hakemlerin masrafları ve yargılama ile ilgili diğer masraflar Akit Taraflarca eşit olarak ödenir. Bununla birlikte, Tahkim Mahkemesi giderlerin daha yüksek bir oranının Akit Taraflardan biri tarafından ödenmesine re'sen karar verebilir.

8. İşbu Madde, İşbu Anlaşmanın 10. Maddesi kapsamında bir tahkim mahkemesine sunulmuş ve hala mahkeme önünde olan bir uyuşmazlığa uygulanmaz. Bu durum, her iki Akit Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluna başvurulmasını engellemez.

MADDE 13 **Yürürlüğe Giriş**

1. İşbu Anlaşma, Akit Tarafların, yürürlüğe girmeye ilişkin gerekli iç yasal işlemlerin tamamlandığına dair diplomatik kanallarla yapılan yazılı bildirimlerden sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girer.

2. İşbu Anlaşma on (10) yıllık bir dönem boyunca yürürlükte kalır ve bu Maddenin 4. fıkrasına göre sona erdirilmediği sürece birbirini takip eden ikişer (2) yıllık dönemler boyunca yürürlükte kalmaya devam eder.

3. Akit Tarafların karşılıklı rızası üzerine Anlaşmaya, ayrı bir belge şeklinde oluşturulacak ve İşbu Madde'nin 1. fıkrası uyarınca yürürlüğe girecek olan ekler ve değişiklikler derç edilebilir. Bu şekilde oluşturulan belge, İşbu Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçasını teşkil eder.

4. Akit Taraflardan her biri, altı (6) ay öncesinden diğer Akit Tarafa yazılı bir bildirimde bulunarak, ilk on yıllık dönemin sonunda veya bu tarihten sonra herhangi bir zamanda Anlaşmayı feshedebilir.

5. İşbu Anlaşmanın sona erdiği tarihten önce yapılan veya edinilen ve diğer bir şekilde İşbu Anlaşmanın uygulandığı yatırımlarla ilgili olarak, İşbu Anlaşmanın diğer tüm Maddelerinin hükümleri Anlaşmanın sona erme tarihinden itibaren on (10) yıl daha geçerli olmaya devam eder.

6. İşbu Anlaşma, 30 Temmuz 1992 tarihinde Tiflis’de imzalanan ve işbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte sona erecek olan Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki Ve Korunması Anlaşması’nı (buradan sonra “önceki Anlaşma” olarak anılacaktır) ikame eder ve onun yerini alır. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce tahkime sunulmuş olan uyuşmazlıklar önceki Anlaşmanın hükümleri uyarınca çözümlenir.

Yukarıdaki hususlar muvacehesinde, işbu Anlaşmayı, Hükümetlerince yetkili kılınan ve aşağıda imzası bulunan temsilciler imzalamıştır.

Ankara’da 19 Temmuz 2016 tarihinde iki nüsha olarak Türkçe, Gürcüce ve İngilizce dillerinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır.

İşbu Anlaşmanın yorumunda farklılık olması halinde, İngilizce metin esas alınır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Nihat Zeybekci
Ekonomi Bakanı

GÜRCİSTAN HÜK ÜMETİ ADINA

Dimitry Kumsishvili
Ekonomi ve Sürdürülebilir
Kalkınma Bakanı

